Tämä on johdatus G-systeemiin 200 Vesi- ja viemärijärjestelmät

YRJÖ ROSSIN SAIRASKERTOMUKSET

”Olin vuonna 1993 syyslomalla koulumaailmasta (29.10.), kun vanhempieni kotona Saarijärvellä wc:ssä käydessäni koin päässäni aivan omituisen tunteen. Tuntui kuin korvat olisivat menneet lukkoon, mutta vaikka nieleskelin kuinka paljon lukitus ei avautunut. Sanoin vanhemmilleni, että nyt minulta taisi katketa verisuoni päästä. Vanhempani rauhoittelivat minua ja sanoivat, että kunhan lepäät niin eiköhän se siitä ohitse mene. En kuitenkaan saanut mieleeni rauhaa, vaikka lukitus ja kipu tuntuivat hieman hellittävänkin aspiriinin ottamisen jälkeen.

Lähdin sitten ajelemaan Saarijärveltä Äänekoskelle kotiani kohti. Ajoin noin 40 kilometriä autollani tietämättä mitä minulle oli tapahtumassa. Halusin ennen kotiin menoa käydä paikallisesta kirjakaupasta ostamassa diskettejä. Pääsin kauppaan hyllyille asti ja sain otettua disketit käteeni, kun yhtäkkiä kaaduin maahan. Oksensin, ulostin ja virtsasin ja sain häthätää sanotuksi, että päähän sattuu ja että valtimo katkesi päästä. Tiedostin tilanteen heti. Kahdessa minuutissa paikalle saatiin ambulanssi, joka kiidätti minut Jyväskylän Keskussairaalaan. Siellä pääni kuvattiin ja todettiin, että kyseessä on aivoverenvuoto. Pikaisesti minua lähdettiin viemään Kuopion Yliopistolliseen Sairaalaan (KYS). En tiedostanut mitään noin puoleen vuorokauteen. Sitten heräsin KYS:ssä ja näin ympärilläni hoitajia.” …

”Olin kesäkuun 15. päivän aamuna 1998 perhokalastelemassa tapani mukaan aamuyöstä ja yksin Saarijärven Muittarinkoskella. Olin todella onnellinen kesälomasta, tästäkin kalastusreissusta, niin kuin muistakin tekemistäni perhostelumatkoista. Edellinen SAV oli jäänyt unholaan ja koin eläväni todella täysillä. Koko elämä näytti valoisalta. Hienon kalastusaamun kunniaksi n. klo 5.30 iski taimen kiinni tutulta kohdalta Muittarinkoskessa. En ennättänyt ajatella kuin yhden lauseen, jonka muistan, "nyt se tuli taas, ei... minä kuolen!", ja silloin jalat menivät altani ja kaaduin koskeen. Tämän jälkeen minulla on täysin pimennossa tapahtumat koskella ja sen jälkeen pari vuorokautta.

Veli Huttunen, eläkeläiskauppias, kuuli suoran huutoni, ulinani ja löysi minut kohtalaisen nopeasti läheisen kesämökin kuistilta. Veli kertoi, että olin läpimärkä. Olin siis joutunut uppeluksiin koskessa. Virta oli tuonut minua alaspäin jonkin matkaa. Veli kertoi myös, että minulla oli kännykkä kädessä - joka ei kuitenkaan toiminut. Muistelen hämärästi, että minulle tuli tunne, että ´voi ei, en pysty hälyttämään apua, kännykkä on kastunut pilalle´. Perhostellessani minulla on aina kahluuhousut jalassa, ja kalastelen aika syvällä. Nyt sain kohtauksen seisoessani noin metrin syvyydessä Muittarinkosken alaosassa, kohtalaisen voimakkaasti virtaavassa kohdassa. On aivan ihme, että selvisin koskesta ylös, sillä kahluuhousuni olivat olleet täynnä vettä, ja olin sentään saanut sairauskohtauksen. Hurjinta kaikessa oli se, että Veli kertoi myöhemmin kuinka minulla oli ollut taimen haavissa, kun minut löydettiin! Olen siis saanut perhollani taimenen, jota en ole koskaan nähnytkään - tuntenut vain iskun.

Nyt matka hoitoon kesti kauan. Ambulanssi saatiin lopulta kosken rannalle, mutta sitten pieniä hiekkateitä Jyväskylään, jossa todettiin, että jälleen kerran SAV. Tapasin jälkikäteen yhden ensiapuhoitajan, joka kertoi, että kun minut tuotiin Jyväskylään en kyennyt enää mitään muuta puhumaan kuin toistamaan lausetta: ´niin se on, niin se on, niin se on...´. Minulla oli jäänyt ikään kuin levy päälle. Jyväskylästä sitten taas KYS:iin. Siellä olin pitkään tiedostamatta mitään (kansankielellä tajuttomana). Heräsin ymmärtääkseni morfiinihumalassa teholla tähän maailmaan ehkä pari päivää kohtauksesta. Näin ainakin muistelen. Siis tämä tarkoittaa sitä, että olin nähtävästi koko ajan tajuissani ja reagoin, keskustelin henkilökunnan ja lääkäreiden kanssa, mutta itse en muista mitään ennen kuin tuossa pari päivää kohtauksesta.

Ensi reaktio herätessäni oli elämää syleilevä! Minä elän, kerta kaikkiaan minä elän yhä! Ja nyt tämä poika aikoo myös elää! Päätin siinä hetkessä, että nyt en jää sängynpohjalle ruikuttamaan, en aio antaa masennukselle ja pelolle valtaa, vaan minä elän. Elän, sillä olen saanut vielä kerran jäädä eloon jopa täysin mahdottomasta tilanteesta. Elän, sillä en voi koskaan tietää, milloin elän viimeistä päivääni. Tämä periaate on minulla yhä. Tälläkin hetkellä janoan elämää todella voimakkaasti. Ja tunnen myös eläväni täysillä. Elämä on lahja, josta haluan pitää kiinni.

KYS:ssä ensihavaintoni olivat kaksinaisia: nimittäin näin kaiken kahtena. Olin niin heikossa fyysisessä kunnossa, että silmissäni oleva synnynnäinen lievä karsastus alkoi hallita. Silmänlihakseni eivät kyenneet pitämään katsettani kurissa ja siksi näin kaiken kahtena. Meni varmaan päivä pari ennen kuin hoksasin ja ymmärsin tästä edes lääkärille kertoa. Morfiini tai aivojen "tilttaaminen" yleensä tuotti minulle hallusinaatioita. Näin hirvittäviä elukoita, jotka terävin hampain hyökkäsivät kimppuuni. Sairaanhoitaja Raili piti minua parin vuorokauden aikana useaan otteeseen kädestä kiinni ja tuki minua näissä peloissani. Sain epilepsiakohtauksia. Puhuin jopa jotain omituista kieltä. Oli hurja kokea tilanne, jossa en kykene sanomaan sanaakaan suomeksi, mutta suuni tuotti jotakin outoa kieltä. Viittomalla sain lääkärin ymmärtämään, että minä ymmärrän mitä hän puhuu, mutta en kykene vastaamaan suomeksi. Mielenkiintoinen kokemus sinänsä - osin pelottava, osin hauska.”

(Lähde WWW/Jyrki Rossin kotisivut, http://personal.inet.fi/koti/rossi/sav.html kopioitu 10.10.2008)

Rossin elämäntragedian näyttämöt eli ikimuistoiset paikat ja tapahtumat:

Paha paikka	Toiminto	Sairauskohtaus	Lisäoire
WC vesiklosetti	**Tarpeilla**	**1. aivoverenvuoto**	**pelkotila**
Koski Mittari	Perhokalassa	2. aivoverenvuoto	kielillä puhuminen
VESIELEMENTTI	YKSINOLO	SAV (valtimovv.)	MIELI MUUTTUU

Paikat, joihin liittyy emotionaalisesti eli tunnepitoisesti koskettavia muistoja, jäävät erityisesti mieleen, ne muistetaan ja mainitaan. Kertomus on **kronotooppinen (spatiotemporaalinen),** koska siinä on selostettu tapausten ajankohta ja paikka. Juonta kertomuksessa edustaa tapahtumien kulku. Kyseessä on selviytymistarina, jossa tarinan sankari on aivoverenvuodosta kuntoutunut potilas. Elämä oli rakennettava pala palalta uudestaan.

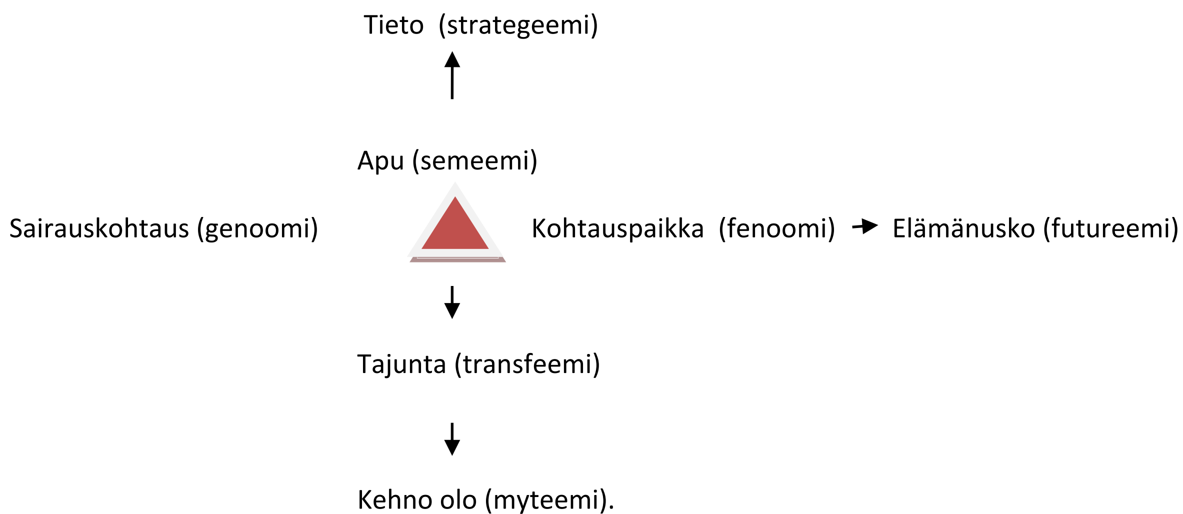
Edellä oleva kertomus voidaan strukturoida (mallintaa) muutamaksi ydinsanaksi. josta voidaan edelleen muodostaa mielikuva tapahtuman merkityksestä sen kokijalle. Ainekset saadaan kotisivutekstistä. Periaatteessa tekijöitä on seitsemän 3+3+1. Eli yhteinen nimittäjä molemmilla kierroksilla on SAV eli valtimoverenvuoto, minkä seurauksena mielen toiminnot muuttuivat. Molemmilla kerroilla sairauskohtaus sai alkunsa yksityisessä tilassa, mutta ennen sairaalaa matkanteko jatkui, ensimmäisellä kerralla kirjakauppaan ja toisella kerralla koskea alas taimen haavissa. Molemmilla kerroilla tuupertuminen tapahtui kädessä jotain. Vuonna 1993 kädessä oli diskettejä ja vuonna 1998 haavi, jossa taimen. Molemmissa kerroissa on tarinallinen jännite. Henkilö sai mitä oli hakemassa, mutta samalla myös sellaista mitä hän ei halunnut. Tarinaa voi jäsentää ja ymmärtää modalisoinnin avulla, koska aivot ovat mielen ja aistitoimintojen komentokeskus. Häiriöt verenkiertosysteemissä voivat olla kohtalokkaat. Tämänkaltaisilla menettelyillä voidaan harjoittaa synteesin tekemistä, osien kokoamista suuremmaksi jäsennykseksi. Vastaavasti kokonaisuus, teksti voidaan eritellä eli analysoida osatekijöihinsä.

Kuvaus on toiminnallinen, joten tapahtumat saavat siinä konkreettisen ja yksityiskohtaisen kuvauksen.

TARINAN MODAALISET ELEMENTIT

Oleminen = sairauskohtaus (1. ja 2. SAV) **AIKA** **1993** **1998**
Tekeminen = kohtauspaikka **PAIKKA** **vessa** **koski**
Tietäminen = tajunta **TAPAHTUMA** **tunnetila** **kielitaito**
Voiminen = kehno olo
Täytyminen = apu
Tahtominen = tieto
Uskominen = elämänusko

Vedellä on ihmiselle syvä merkitys. Vesi on esitetty kuoleman kuvana. Normaalisti tuli on tuhon symboli ja vesi elämän lähde, mutta tarinassa kaikki on toisin. Elämä kääntyy päälaelleen. Oman painotuksensa tarinaan tuo koski. Päähän koski, ja koski vei. Nesteet virtasivat, virta vie. Systeemit menivät sekaisin, yksilön paha paikka on samalla myös paskajuttu. Hieno tarina, ja oman hohtonsa tapahtumiin luo myyttinen paikka Saarijärvi, jossa kansanrunoilija Runebergin ajoista on ollut kovan onnen lapsia.

Jos tarinaa tarkastellaan kirjallisuustieteen termein, niin kertomuksessa on vahva **peripeteia,** odottamaton käänne kun verenvuotopotilas toteaa mahdollisesti verisuonen katkenneen päässä. Ihmiselle aivoverenvuoto on aina kohtalokas ja kalliiksi käy myös LVI-tekniikan suonistojen repeäminen ja heikot

Hamartia = kohtalokas erehdys
Peripeteia = yllättävä käänne
Anagnorisis = asiantilan tunnistus
Pathos = kärsimys ja piina
Intentio = pyrkimys tavoitteeseen

putkiliitokset tai putken syöpymiset tai tukkeutumiset. Ajan ja paikan määreiden lisäksi henkilöllä on hyvä **motiivirealiteetti,** tilannetaju siitä mitä tapahtuu, vaikka jatkotoimet eivät olleetkaan sitten niin mallikkaita. Potilas tiesi huonoon vointiinsa on hyvän syyn**.** **Aktorikvaliteetti** on tapahtumien keskushenkilö Yrjö Rossi, tekijä joka parani ihmeteltävän hyvin ja vielä hyödynsi tapahtunutta ym. kotisivuteksteillä, mutta tapahtunut edusti silti kertojan elämässä pitkään **pathosta,** tunnepitoista kärsimystä ja piinaa. Varsinkin kun hän sai tietää ennusteen huonoksi. Potilaalla oli silti tahto elää, **intentiona** oli päivä kerrallaan selviäminen.

Mitä voimme oppia aivoverenvuodon ja putkituksen analogiasta? Tukoksia ei pitäisi päästää syntymään ja putkien on oltava huollettavissa. Käytännössä suunnitteluvirheen kaava on seuraava pienessä tai suuressa mittakaavassa.

hamartia, kohtalokas erehdys
=   virheellisyys suunnitelmissa, asennuksessa tai materiaaleissa
peripeteia, odottamaton käänne, havainto
= ”kohtaus”, ilmiselvä haitta, onnettomuus tai tapaturma
anagnorisis, asioiden oikean laidan tunnistus
= onnettomuustutkimuslautakunta, vakuutustarkastaja, konsulttivastuu, tilannekartoitus, lausunto, valvoja
pathos, tunnepitoinen kärsimys ja piina
= vastuukysymykset, riitatapaukset, homeongelmat jne.
intentio, tavoitteellisuus, pyrkimys
= tilanteesta selviäminen, tilanteen nopea korjaaminen.

Haluttaessa parantaa suunnittelijan pätevyyttä, on kaavasta hyötyä. On opittava sattuneista virheistä (lessons learned LL) ja tunnettava uudet paremmat tuotteet, joista todetut haitat on poistettu. Tämä edellyttää hyvää tuotetietoutta ja riskien laskennallista hallintaa (esim. paineet, räjähdysalttiit aineet). Rossin sairauskertomus sisältää kaikki vauhdikkaan tarinan käänteet. LVI-suunnittelu sisältää monenlaisia kertomuksia, **LVI-dokumentaatio on suunnittelukertomus**, työselityksineen ja piirustuksineen.

14.10.2008 hakutoiminnolla ”Etsi” löytyi sanalla työselitys työasemalta 202 dokumenttia. Laatutoiminnassa suunnittelussa tietojen löydettävyys on keskeisen tärkeä, koska se mahdollistaa mm. virheiden todentamisen tarvittaessa. Jos edetään systemaattisesti tilanteen hoidossa, on tiedettävä mitä faktisesti on tapahtunut ja mihin se on vaikuttanut, jotta tilanne voitaisiin korjata. Tietovuoto voi olla falskien putkien kaltaista. Tieto katoaa arkistojen uumeniin tai epäsopiviin tiedostomuotoihin, kun laitteistot ja ohjelmistot muuttuvat. Lokitietojen on oltava tarkkoja ja luotettavia, yleistä sanahelinää tai yksilöllisiä ilmaisuja tulee nimeämisessä tai tiedon sijoittamisessa välttää.

On erehdys luulla, ettei jotain suunnittelutietoa enää tarvita. Lakisääteinen tietojen säilyvyys ja löydettävyys on vähintään taattava.